

Budapest, 2020. május 28. - Reformátusok és Trianon címmel készített harmincperces dokumentumfilmet a Károli Gáspár Református Egyetemen működő Reformáció Öröksége Műhely arról, hogyan szakította szét a trianoni békeszerződés a Kárpát-medencei reformátusságot.

Ablonczy Bálint, a film forgatókönyvíró-rendezője, a Reformáció Öröksége Műhely vezetője az MTI-nek felidézte: a magyar református egyház 1881-ben kialakult szerkezete 1920-ban, a trianoni döntéssel teljesen felbomlott. Romániába 712 ezer, Csehszlovákiába 217 ezer, a mai Szerbia területére 50 ezer, Ausztriába 4 ezer magyar református került, elszakítva a magyarországi egyházkerületektől.

Mint mondta, Trianont vallási hovatartozástól függetlenül minden magyar ember tragédiaként élte meg, és minden magyar egyházat érintettek az utódállamok intézkedései. Példaként említette, hogy minden utódállamban voltak földreformok, ami lényegében egyet jelentett a magyar birtokosok és a magyar egyházak földjeinek elvételével és kiosztásával.

Ugyanakkor a reformátusok több okból is különösen nehéz helyzetbe kerültek: mind magyarok voltak, míg a határon túlra került katolikusok között voltak például németek is, így a reformátusokat kifejezetten "magyar egyháznak tekintették". Ráadásul mögöttük nem állt egy világegyház, mint a katolikusok mögött - tette hozzá Ablonczy Bálint.

A határon túlra került reformátusok helyzetét tovább nehezítette, hogy valamennyi utódállam - még Ausztria is - előírta, hogy a területükre került magyar reformátusok szakítsanak meg minden kapcsolatot a Magyarországi Református Egyházzal, különben jogilag nem ismerik el őket, és nem kapnak államsegélyt.

A rendező kitért arra: az Erdélyi Egyházkerület helyzete különbözött a többitől, hiszen teljes egészében, teljes struktúrájában Romániához került. Ugyanakkor Romániához került a debreceni székhelyű Tiszántúli Egyházkerület nyolc csonka egyházmegyéje, amelyekből létrehozták a Királyhágómelléki Egyházkerületet Nagyvárad központtal.

A Csehszlovákiába került magyar reformátusok korábban soha nem alkottak egy közösséget. A békediktátum három történelmi egyházkerület, a Dunántúli, a Tiszáninneni és a Tiszántúli Egyházkerület északi részét vágta le. Ennek alapján 1923-ra alakult ki a három részből álló új egyházigazgatás, a Szlovenszkói Dunáninneni Egyházkerület Pozsony székhellyel, a Szlovenszkói Tiszáninneni Egyházkerület Rimaszombat és a Kárpátaljai Református Egyházkerület Munkács székhellyel - ismertette.

Délvidéken szintén létre kellett hozni egy önálló református egyházkerületet, Ausztriában azonban annyira kevesen voltak a reformátusok, hogy nem szerveztek egyházkerületet - tette hozzá Ablonczy Bálint.

A filmben a téma magyarországi, felvidéki, kárpátaljai, erdélyi és királyhágómelléki, illetve délvidéki szakértői szólnak meg. Az interjúk mellett grafikák, korabeli filmhíradók, levelek, feljegyzések és fényképek is segítik a téma megértését.

Dokumentumfilm a Kárpát-medencei reformátusság szétszakításáról (MTI)

Írta: Adminisztrátor

2020. május 28. csütörtök - Módosítás: 2020. május 28. csütörtök

A film megtekinthető a Károli Gáspár Református Egyetem Youtube-csatornáján, a www.youtube.com/user/karoligasparegyetem oldalon.